

ORZAAK GROEIENDE VIRUSINFECTIES IN POOTGOED NOG NIET OPGEHELD. EEN VERANDERDE LUIS-VIRUSRELATIE IS HET NIET. ZOEKTOCHT NAAR OORZAKEN GAAT DOOR.

Y-virus nog niet bedwongen

DE ontwikkeling naar steeds hogere verlagingspercentages in pootaardappelen, als gevolg van Y-virusbesmettingen, is niet te verklaren door nieuwe luizensoorten of door een hogere overdrachtsefficiëntie. Dat vertelde René van der Vlucht van het PRI tijdens een symposium ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van het HLB.

Ook dit teeltjaar is bijna een kwart van het S-pootgoed bij de nacontrole als gevolg van virusbesmetting in klasse verlaagd. Gemiddeld over alle klassen is bijna 15 procent van het pootgoed in klasse verlaagd. In 2008 was dat 20 procent.

Om de oorzaak van de toenemende problemen te achterhalen hebben NAK en PRI drie jaar onderzoek uitgevoerd. Dat richtte zich op drie vragen:

1. Zijn er sinds het laatste onderzoek 25 jaar geleden nieuwe bladluizensoorten die het Y-virus over kunnen brengen?
2. Zijn er andere of nieuwe Y-virusstammen?

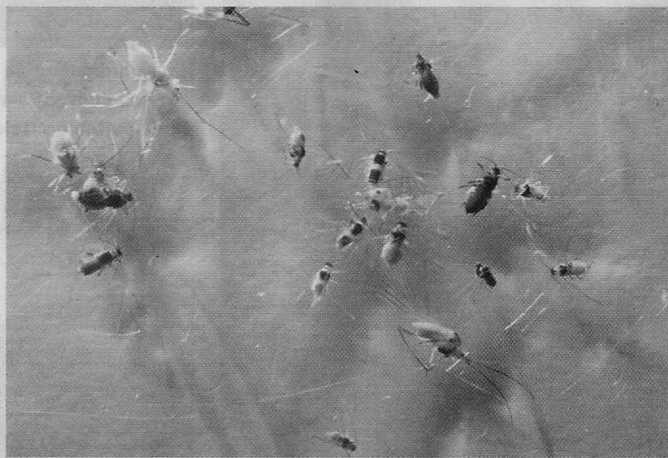

FOTO: HANS PRINSEN

Luizen op determinatietafel van de NAK. Nieuwe soorten blijken niet verantwoordelijk voor de hogere Y-virusbesmettingen in pootgoed.

3. Is de overdrachtsefficiëntie door luizen van nieuwe stammen anders?

In het onderzoek is één nieuwe luizensoort ontdekt, *Utamphorophora humboldti*. Het is nog niet duidelijk of deze luis Y-virus kan overbrengen.

Het Yn-virus blijkt nog maar voor een paar procent van de gevonden besmettingen de oorzaak te zijn. De nieuwe

stammen Yntn en YnW nemen de laatste jaren respectievelijk ruim de helft en bijna een kwart van de besmettingen voor hun rekening. De efficiëntie waarmee de luizen Yntn overbrengen, blijkt vergelijkbaar met die van de oude stammen. YnW wordt wel efficiënter door luizen overgebracht. Nieuwe stammen en luizen zijn dus slechts gedeeltelijk de ver-

klaring voor de toegenomen Y-virusbesmettingen.

Nog veel vragen

Een van de vragen die nog beantwoord moeten worden is waar een virusbesmetting begint. Er werd altijd van uitgegaan dat overwinterde luizen virusvrij zijn en pas een besmetting oppikken op een besmette aardappel(opslag)plant. Misschien gaan luizen in warmere winters gewoon door met hun non-seksuele cyclus en overwinteren op onkruiden. Deze onkruiden zouden ook besmet kunnen zijn met aardappelvirus. De virusverspreiding kan dan al heel vroeg plaatsvinden, juist als aardappelen het gevoeligst zijn voor infectie.

Een andere vraag is of het huidige selectiesysteem nog wel werkt. Zijn de symptomen van de nieuwe virusstammen in alle rassen wel duidelijk? Of is de aandacht te veel gericht op het andere probleem in pootgoed, bacteriezieke? Nog genoeg te onderzoeken, dus. ■